

Стандартизацията в полиграфията

Стъпката от занаятчийство към индустриално производство

Има ли нужда от стандартизация на процесите в предпечатта и печата и методите за контрол върху тях в съвременната полиграфия? Няма ли да се изискват прекомерно големи инвестиции и да се затрудни персоналетът? Няма ли да се получи изкуствено ограничаване в избора на доставчици на машини, медии и консумативи?

Всички тези съмнения са безпочвени — стандартизацията не означава, че всички трябва да използват еднакви СТР системи и печатни машини, еднакви пластики, гумени платна, хартии и мастила... Не означава, че трябва да се използват еднакви компоненти или материали, за да се постигнат сходни резултати.

Стандартизацията означава, че от предпечатта, през цветната проба и експонацията, до тиражния печат, определени спецификации, касаещи репродуцирането на цветовете стойности, качеството на хартиите и мастилата, и нивата на намастиляване в печатната машина следва да бъдат спазвани, за да се гарантира съответствие на визуалното възприятие между цветната проба и тиражния печат.

Практическият смисъл от стандартизацията се изразява в огромни икономии на време и материали, предвидимост на резултатите и по-високо ниво на удовлетвореност на клиентите. Стандартизацията не означава непременно обвързване с ISO стандартите — всеки би могъл да създаде собствен, вътрешнофирмен стандарт, чието спазване ще донесе подобни резултати.

Основните аргументи в полза на ISO, особено що се отнася до листовия и ролния heat-set офсет са, че нормите, дефинирани в ISO 12647-2 са проверени в практиката, като доказано и рентабилно постижими и освен това стандартът е получил широко международно признание — не само сред специалистите в индустрията, но и сред клиентите на полиграфическа продукция. А в един глобален пазар, по-близо до платежоспособните западноевропейски клиенти ще бъде този, който „говори“ техния език.

От друга страна, разработването на собствени стандарти е сложен и бавен процес, защото той освен всичко друго, изисква и разработването на методи

и средства за контрол, които да бъдат възприети от контрагентите като надеждни и прецизни. В противен случай те биха загубили силата си на аргумент в евентуални арбитражи и съдебни спорове. Стандартизацията по ISO се оказва отлично решение за предотвратяване на такива спорове.

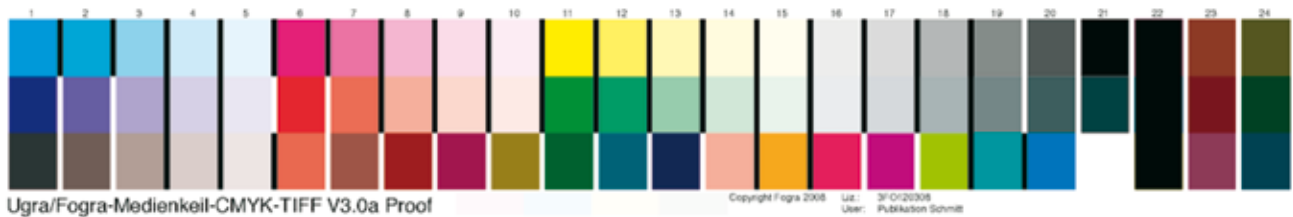
Клиентите се стараят всячески да получат допълнителна отстъпка от цената, защото за тях тази отстъпка отива директно в графа печалба. След като са подписани оферти и договори, ясно е, че за да се иска по-ниска цена, след отпечатване на продукцията, единственият аргумент може да бъде „некачествен печат“ — в смисъл на неточно репродуциране на дефинираните в предпечатта цветове.

Как може да се защити печатницата в такъв случай? Ако тя не работи по определен стандарт, най-вероятно няма и обективна система за контрол на качеството, а се доверява на субективната преценка на оператора на печатната машина — изключително уязвима позиция, в случай на възникване на спор! В трудните финансови и икономически условия, тъй като клиентът държи парите, най-вероятно е той да получи това, за което настоява, защото той самият е наясно, че печатницата не може да си позволи да го загуби, особено ако става въпрос за по-сериозни поръчки. Значи извиването на ръце може да започне!

Какво е решението? Възприемане и прилагане на практика на стандартизация по ISO! Защото стандартизацията изисква система за обективен контрол на качеството. А когато такава съществува, няма място за рекламации, основани единствено на субективните предпочитания на клиента.

Системата за контрол на качеството изисква средства за контрол и общоприети тестови методи. FOGRA Digital Control System дава отговор на тези изисквания. Системата се състои от четири основни групи контролни средства:

- » Дигитални контролни средства за работен поток;
- » Дигитални контролни средства за изходни устройства;
- » Дигитални контролни средства за печат;

» Дигитални тест-форми.

Предназначението на тези контролни средства е да гарантират качеството на всеки един етап от производството – генериране на файлове и обмяна на данни, цветна проба, изработка на пластини (от филм или на СТР) и тиражен печат.

Специално внимание отделяме на цветната проба и това е естествено, защото тя е единственият гарант за съответствие на данните изпратени за печат, с очакванията на клиента и с възможностите на печатницата. Съществуват специални стандарти – ISO 12647-7 и ISO/DIS 12467-8, които дефинират изискванията към системите за цветна проба и определят кога дадена разпечатка може да бъде определена като „Договорна цветна проба“ (Contract proof), и кога като проба за „Проверка на дизайн“ (Validation print). Цветни проби могат да се отпечатват основно по два начина – или на специализирана дигитална система за цветна проба, или директно на печатарска машина, като за двата случая има предвидени различни толеранси. Понеже по-разпространеният и достъпен начин е първият – дигиталната система, ще разгледаме основно изискванията на стандарта към него.

Едно от основните изисквания е свързано отново с контрола върху качеството. На всеки отпечатан лист, претендиращ да бъде цветна проба в съответствие с ISO, следва да има и контролно средство – Ugra/Fogra Media Wedge CMYK, което да бъде отпечатано при същите условия, със същите профили, и да премине през същите цветни трансформации, както и оригиналните данни за печат. Цветната проба е валидна само когато измерените контролни полета на отпечатаното контролно средство са в границите на предвидените от стандарта толеранси.

Освен това е необходимо да се използва сертифицирана хартия, без (или с минимално количество) оптични избелители, с определена белиота и оттънък на бялото. Необходимо е и да бъде отпечатана и информация, описваща типа на цветопробната система, използваните мастила, резолюция, медия, симулирани условия на печат, използван профил, дата и час.

При наличието на цялата необходима информация и контролно средство, цветната проба може да бъде проверена обективно по всяко време, при възникване на съмнения за нейната достоверност, както и да се следи дали не е изтекъл срокът на нейната валидност.

И още един важен детайл – ISO стандартите дефинират също и изискванията към устройствата за измерване и условията за визуално сравняване на пробата с тиражния отпечатък. Така вече се създават условия за повторемост на резултатите от измерванията и за реконструиране на средата за наблюдение в случай на необходимост от арбитраж.

Договорната цветна проба дава сигурност на всички страни, ангажирани в процеса на създаване и реализиране на печатна продукция. Тя е неделима част от договора, и от материалите, които печатницата трябва да получи, за да стартира изпълнението на поръчката. Но за да бъде тя реален гарант за качеството, нужно е стандартизацията да е факт на всеки етап от производството. Тогава не само дизайнерът ще знае, че е свършил работата си коректно, а и клиентът – че подадените за печат данни съответстват на визията и потребностите му, но и печатарят ще е спокоен, че може да произведе безпроблемно поръчания продукт и най-важното, да получи договореното заплащане без удръжки, да задържи настоящите клиенти, и да спечени нови!

Георги Чакъров

Фактор България ЕООД

Първият и единствен в България инсталатор на системи за дигитална цветна проба, сертифициран от FOGRA

FACTOR.BG

Epson Print Academy стартира в България в края на септември!
В първото издание:

- » Основи на Color Management-а, на разбираем език;
- » Фотопечат от Adobe Photoshop;
- » Запознаване с ISO стандартите в областта на печата;
- » High-end дигитална цветна проба – на живо;
- » FineArt печат – печелившата алтернатива на обезценения рекламен печат.

Гост лектори от Epson, Efi, Тессо Paper, Hahnemuehle
Повече информация - на www.factor.bg, от 10-ти август